

zaaknummer 2012 T 739

datum: 18 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats]
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Nederlandse Provincie Karmelieten.

Hetgeen hierna wordt weergegeven betreft telkens een zakelijke weergave.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 29 juni 2012. Op 1 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie binnengekomen van de Nederlandse Provincie Karmelieten, opgesteld door pater [naam] o.carm., onder verantwoordelijkheid van pater [naam] o.carm., Prior Provinciaal van de Nederlandse Provincie Karmelieten.

Op 1 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.D. Geraads voornoemd. Namens de congregatie zijn verschenen pater [naam] voornoemd en pater [naam] voornoemd.

De griffie van de Klachtencommissie heeft na de zitting nog een schrijven met bijlagen van de juridisch adviseur, mr. N.D. Geraads, van 12 november 2012 ontvangen, dat zij rechtstreeks heeft toegezonden aan de kerkelijke gezagsdrager.

2. De klacht

2.1 Klager is in [jaar] aansluitend aan zijn lagere-schoolperiode, gestart op het kleinseminarie te [plaats]. Hij was toen twaalf jaar oud. Klager is op dit seminarie seksueel misbruikt door aangeklaagde. Hij herinnert zich dat het begon na Pasen in [jaar], in ieder geval in het voorjaar van [jaar]. In de tweede helft van het eerste schooljaar kreeg klager voor het eerst bezoek van aangeklaagde. Klager sliep in een kamertje in de grote slaapzaal. Deze

kamers waren van boven open. In de gangen werd door een pater of broeder gesurveilleerd. Wanneer klager sliep kwam aangeklaagde zijn kamertje binnen. Hij ontblootte dan zijn eigen penis, pakte de hand van klager en met de hand van klager streekte hij vervolgens over zijn eigen penis. Klager werd gedurende deze handelingen wakker en herinnert zich nog dat hij een hevig gezucht hoorde. Aangeklaagde maakte daarbij ook gebaren. Klager weet nog dat hij erg onder de indruk was en niet wist wat er gebeurde en of dit erbij hoorde. Ook herinnert hij zich nog dat de penis van aangeklaagde tijdens een erectie heel groot was. Hoewel hij stevast wakker werd hield klager zich altijd slapende tijdens deze gebeurtenissen, zijn herinneringen eraan zijn vaag. Een beeld springt er sterk uit, namelijk een enorme penis in horizontale positie vlak voor het gezicht van klager. Waarschijnlijk is dit een compositie die hij in de loop van de jaren gemaakt heeft maar het is een beeld dat bij klager heel sterk is.

Ter zitting heeft klager desgevraagd nog het volgende aangevuld. Deze gebeurtenissen deden zich circa driemaal per week gedurende ongeveer een half jaar voor. Op zijn slaapkamer was een flauw licht, waardoor hij aangeklaagde heeft herkend. Klager kon ondanks deze gebeurtenissen 's avonds wel in slaap vallen. Hij dacht dat het erbij hoorde en pas op latere leeftijd is hij zich gaan realiseren wat de impact is geweest.

Ten aanzien van de periode verklaart klager gelet op hetgeen in de inhoudelijke reactie naar voren is gekomen, dat het wellicht ook Pasen [jaar] kan zijn geweest. Klager kan zich het jaartal niet precies herinneren. Klager weet nog dat hij zich heel ongelukkig voelde op het kleinseminarie terwijl hij thuis juist heel gelukkig was. Hij ging ook om die reden juist slechte cijfers halen zodat er een reden was om hem weg te sturen. Toen hij op een gegeven moment thuis was heeft hij een huilbui bij zijn moeder gehad en heeft hij haar verteld over hetgeen gebeurde. Klager meent zich te herinneren dat aangeklaagde hierna is overgeplaatst. In zijn herinnering is hij niet meer teruggegaan naar het kleinseminarie nadat hij hierover thuis verteld had. Hij weet dit niet zeker. Klager is via het Meldpunt in contact gekomen met de heer [naam] die ook een klacht heeft ingediend tegen aangeklaagde.

Als bijlage bij zijn klacht is een verklaring van de oudere zus van klager gevoegd die destijds bewust heeft meegekregen wat er op het klein seminarie met klager gebeurd is. Ook herinnert klager zich dat zijn jongere broer ervan op de hoogte was. Ter zitting van de Klachtencommissie is afgesproken dat klager binnen de termijn van de gestelde zes weken nog in de gelegenheid wordt gesteld om een verklaring van zijn broer in te zenden.

2.2 Klager had in de tijd op het klein seminarie veel heimwee en verdriet. Doordat zijn moeder erg huilde nadat hij haar over het misbruik had verteld, realiseerde hij zich toen pas de ernst van de situatie. Klager had missionaris willen worden maar heeft na zijn tijd op het kleinseminarie enige tijd nodig gehad om de kerk de rug toe te keren. Het gebeurde heeft een belangrijke rol gespeeld bij zijn breuk met de katholieke kerk. Voorts is klager door het seksuele misbruik beïnvloed in het aangaan van relaties. Hij vindt het minder makkelijk om vertrouwen te hebben in anderen. Met name in het lichamelijke en seksuele contact merkt hij dat hij schroom voelt en niet zo makkelijk durft. Klager heeft nooit met zijn partners over het misbruik gesproken. Thans heeft hij reeds vijfentwintig jaar een relatie met een Nederlandse vrouw en woont hij in [land].

2.3 Klager wenst dat aangeklaagde dan wel de congregatie, wordt aangesproken op het gedrag van aangeklaagde, zodat zoveel mogelijk misstanden bekend worden. Een financiële vergoeding kan het aangedane leed nooit volledig compenseren.

3. Inhoudelijke reactie

Vooropgesteld moet worden dat aangeklaagde reeds is overleden en zelf geen verweer meer kan voeren. Pater [naam] voornoemd heeft uitgebreid onderzoek verricht waaruit het volgende naar voren kwam. Aangeklaagde was docent in [plaats] van [datum] tot [datum], andere bronnen spreken van [datum]. Daarna is aangeklaagde overgeplaatst naar [plaats] waar hij van [jaar] tot [jaar] gewerkt heeft. De door klager genoemde periode waarin het misbruik zou hebben plaatsgevonden kan om deze reden niet juist zijn.

Hij heeft voorts gesprekken gevoerd met nog in leven zijnde voormalige collega's van aangeklaagde. Zo heeft de voormalige Prior Generaal van de Orde verklaard geen enkele feitelijke aanwijzing te kennen aangaande mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde, maar wel 'lang geleden' en 'bij gerucht' te hebben vernomen dat aangeklaagde als hobby fotografeerde en naaktfoto's zou hebben gemaakt of ontwikkeld.

Daarnaast heeft een oud collega-docent van aangeklaagde aan pater [naam] verteld dat hij in [jaar] heeft gehoord dat 'deze overplaatsing te maken zou hebben gehad met grensoverschrijdend gedrag'. Van de kant van de overige ondervraagde medebroeders zijn geen aanwijzingen voor seksueel misbruik naar voren gekomen.

De Nederlandse Karmelprovincie wijst iedere vorm van seksueel misbruik categorisch af en stelt zich op het standpunt dat hetgeen door klager is omschreven in de klacht valt aan te merken als seksueel misbruik. In de archieven en uit de gesprekken met medebroeders zijn behoudens hetgeen hierboven is weergegeven, geen aanwijzingen gevonden dat aangeklaagde zich hieraan schuldig heeft gemaakt. Het is aan de Klachtencommissie om hier een oordeel over te geven. Tevens wordt vermeld dat met het onderzoek in de onderhavige zaak, een nieuwe melding jegens aangeklaagde is binnengekomen. Ter zitting van de Klachtencommissie heeft pater [naam] voornoemd nog naar voren gebracht dat hij en pater [naam] klager geloven maar dat zij dit niet met objectieve gegevens kunnen staven.

4. De beoordeling

4.1 Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde handelingen zoals het veelvuldig moeten dulden dat aangeklaagde met de hand van klager zijn geslachtsdeel liet betasten en strelen moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

Ten aanzien van de periode van het seksuele misbruik overweegt de Klachtencommissie dat naar aanleiding van hetgeen ter zitting naar voren is gekomen, aangenomen moet worden dat klager in het schooljaar [jaar] op het kleinseminarie is gekomen en aangeklaagde rond Pasen [jaar] het klein seminarie heeft verlaten. Het gestelde misbruik kan dus alleen in de periode tussen najaar [jaar] en uiterlijk eind april of mei [jaar] hebben plaatsgevonden.

4.3 Er zijn [aantal] jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Door het overlijden van aangeklaagde kan hij ten aanzien van deze feiten niet meer bevraagd worden. Wel is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan

overtuigd geraakt in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal verteld heeft. Voorts bevindt zich in het dossier een verklaring van de zus van klager, mevrouw [naam], van 22 mei 2012 inhoudende dat haar broer na een verblijf op het kleinseminarie niet meer terug ging, en dat zij na enige tijd van haar moeder, die zeer verdrietig was, heeft vernomen dat klager seksueel misbruikt is door aangeklaagde. Daarnaast ondersteunt de klacht van de heer [naam], het verhaal van klager. De heer [naam] verklaart over soortgelijke handelingen en gedragingen van deze aangeklaagde.

Na afloop van de zitting van de Klachtencommissie heeft klager conform hetgeen ter zitting was besproken nog een drietal verklaringen van getuigen ingebracht. Deze verklaringen zijn toegezonden aan de congregatie. Ze worden hieronder genoemd.

[naam], de huidige partner van klager, heeft in een schriftelijke verklaring verklaard dat klager aan het begin van hun relatie rond [jaar] over het seksuele misbruik verteld heeft. Ook de naam van aangeklaagde heeft klager toen genoemd.

[naam], zijnde een (jongere) broer van klager, heeft verklaard dat zijn broer plotseling thuis bleef van het kleinseminarie en er in huis sindsdien een gespannen sfeer heerste. Klager heeft hem op een later moment verteld wat er met hem op het kleinseminarie is gebeurd. Daarnaast is er nog een verklaring van mevrouw [naam], de echtgenote van eerdergenoemde broer van klager. Zij verklaart dat zij van mevrouw [naam] gehoord heeft dat 'klager op die school misbruikt is'.

Al het bovenstaande in onderlinge samenhang beschouwd brengt de Klachtencommissie tot de conclusie dat voldoende aannemelijk is geworden dat klager door aangeklaagde seksueel misbruikt is zoals omschreven.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde, gelet op de ernst en de duur, met gebruikmaking van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie, hoogst kwalijk is geweest.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De ter zitting aanwezige paters hebben daartoe al een eerste stap gezet door het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Nederlandse Provincie Karmelieten. in Nederland de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 december 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. A.M.T. Denekamp-Mulder en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. S. Westerdijk, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 21.1. van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.